

* ПОСТАТЬ * ПОСТАТЬ * ПОСТАТЬ * ПОСТАТЬ * ПОСТАТЬ * ПОСТАТЬ * ПОСТАТЬ *

Майстер

пробудження і формування думок та почуттів

В історії будь-якого процесу чи явища у суспільстві є люди, які були першовідкривачами, які відстоювали інтереси та ідеї, які прагнули змінити цей світ на краще. Розвитку соціальної педагогіки і соціальної роботи як окремих наук в Україні потрібно завдячувати Капській Аллі Йосипівні. Саме вона, шанована не лише в Україні, але й на теренах колишнього Радянського Союзу, мудрий педагог і наставник, людина, в якій болить душа за долю кожного, Заслужений діяч науки й техніки України, Заслужений професор Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова прекрасними особистими діями святкує 75 років власного життєвого шляху та 50 років педагогічної діяльності.

Мабуть не вистачить у світлі слів, щоби описати мужність, наполегливість та працелюбство цієї геничної жінки. Вона завжди знає коли прийняти мудре рішення, коли сказати зауваження і коли надихнути на підкорення нових вершин своїх аспірантів та викладачів.

А починала Алла Йосипівна зовсім не з педагогічної діяль-

літератури. З перших років викладання читала курс "Основи красномовства", який згодом ліг в основу наукових досліджень. Так, у 1970 році захистила кандидатську дисертацію на тему: "Лексико-семантична група народних назв квітів", яка була надзвичайно цікава своїми відкриттями, оскільки в українському мовознавстві цей пласт лексики ще ніким не вивчався.

Проте мабуть судилося молодій викладачці стати відомим вченим та педагогом. Викладаючи 25 років курс "Основи красномовства" А.И.Капська зуміла довести, що даний курс в навчальних планах по підготовці вчителів будь-якого профілю є вкрай необхідним. Так, в Україні з'являються перші програми з курсу "Виразне читання", "Основи красномовства", перші методичні статті та методичні рекомендації. Паралельно Алла Йосипівна створила студентський театр, яким керувала 25 років та з яким об'їздила Київську область, виступаючи у містечках і селах перед вчителями та учнями.

У 1972 році завзяту та енергійну викладачку запрошують працювати на кафедрі теорії і методики виховання, яка стала самостійним підрозділом на педагогічному факультеті. Власне, це в якійсь мірі стало переломним моментом у її наукових пошуках: вона остаточно визначилася щодо подальшої наукової роботи, яка переросла у докторську дисертацію "Форму-

Таким чином, у 1993 році Алла Йосипівна створює в Українському державному педагогічному

нова, яку багатомісячів очолює А.И.Капська, є базовою кафедрою в Україні, яка протягом останніх 20

ди, визнання як видатного професора та науковця мабуть саме завдяки незламному оптимізму, енергійності А.И. Капської. "Я завжди хотіла бачити в людях одну якість — уміння працювати, бути відповідальним за свою справу і поважати людину", — ділиться з нами Алла Йосипівна. Саме ці якості і розвивала та вдосконалювала в собі невтомна трудівниця, майстер педагогічного впливу на особистість, майстер пробудження і формування думок і почуттів.

Вона — професіонал-педагог найвищого ґатунку — переконана, що коли керівник не бачить за своєю спиною людину і не живе її проблемами, то успіху він ніколи не матиме. Алла Йосипівна як директор Інституту соціальної роботи та управління (2003-2010 рр.), завідувач кафедри соціальної педагогіки завжди думає про те, що буде далі, що потрібно для кафедри, для аспірантів.

Вміння бачити хороше в людях, своєчасно спрямовувати у потрібне русло, працелюбство, вміння приймати рішення і відповідати за них, прогнозувати та багато інших хороших якостей передає Алла Йосипівна своїм "науковим дітям", а тепер уже й "науковим внукам". Вона впевнена, що лише викладачі, які готові прийти на допомогу, бути відповідальними за свої вчинки, зможуть повести за собою студентів, а вони завжди відчують коли викладач розумний, активний, відвертий, оперативний та справедливий.

Саме тому своїх аспірантів та докторантів А.И.Капська спонукає до творчості та винахідливості, щоби вони змогли досягати наукового рівня не лише як науковці, але й як люди. "Головне — щоб кожен аспірант, викладач відчув, що він може зробити більше", — зазначає Алла Йосипівна.

У далекому 1956 році за голломоської пушкиної погра-
нула на будівництво великих за-
водів м.Києва. Це були перші тру-
дові кроки. Тяжка та виснажлива
робота не придала бажання от-
римати освіту. Через рік вона ста-
ла студенткою Київського техніку-
му культосвітніх працівників, всту-
пивши на відділення режисури і
চিত্তি. Навчання завершилось от-
риманням диплому з відзнакою та
перемогою у конкурсі на посаду
артистки Київського обласного те-
атру ім.М.Саксаганського.

Проте, як зізналася нам ювілярка,
завжди мріяла мати юридич-
ний фах. Одного чудового дня
майбутньому професору відмови-
ли у приїомі документів на цю
спеціальність, причина — попе-
редня освіта була далекою від
юридичної. По дорозі звідти по-
трапила до Київського державно-
го педагогічного інституту імені
М.Горького на спеціальність "Ук-
раїнська мова і література та вихо-
ватель школи-інтернату".

Окремою сторінкою студентсь-
кого життя Алли Йосипівни Капсь-
кої стала громадська та наукова
робота. Численні перемоги у все-
українських конкурсах, конкурсах
студентських робіт, активна
участь у просвітницькій та культур-
но-масовій роботі — це все тільки
мінімум того, в чому брала участь
енергічна та завзята Алла Йоси-
півна.

У період навчання також пара-
лельно працювала вожатою у
школі №115 м.Києва, школи-інтер-
наті для неповнолітніх, що скоїли
правопорушення. Саме ця робота
поступово формувала в ній педа-
гогічні уподобання, допомагала
робити перші кроки в освітній
сфері.

Як зазначає Алла Йосипівна,
протягом всього її життя знаходили-
ся абсолютно чужі люди, які
завжди допомагали їй на про-
фесійному шляху. Так, після
закінчення навчання в інституті, її
залишили на кафедрі української
мови, спочатку лаборантом, а після
завершення дисертації — виклада-
чем кафедри методики мови й

докторської дисертації. Форму-
вання виконавсько-мовленнєвої
діяльності студентів у системі їх
професійної підготовки", захист
якої відбувся у 1989 році.

Окрім дисертації, було розроб-
лено та видано низку посібників:
"Виразне читання", "Як навчати
учнів виразно читати", "Педагогіка
живого слова" та біля десятка на-
вчальних програм для студентів
різних спеціальностей.

Можна з впевненістю сказати,
що саме А.И.Капська вперше в
освітній системі довела, що не-
обхідно і можна навчити кожного
студента, кожного вчителя воло-
діти мистецтвом слова як педа-
гогічним інструментом ор-
ганізаційної, змістового та есте-
тичного впливу на учнів.

Початок 90-х років ставить перед
суспільством нові невідомі завдан-
ня пов'язані із соціальною ситу-
ацією, кардинальними соціально-
політичними змінами, які не могли
не впливати на зміни в системі
освіти. Окрім того, у 1992 році вво-
диться нова посада "соціальний пе-
дагог". Перед Аллою Йосипівною та
групою одностудентів постає нове пи-
тання про відкриття дотичної
спеціальності та розвитку нового
напряму в педагогічній науці.

университетів М.П.Драгоманова
кафедру соціальної педагогіки,
яка поступово розортає активну
діяльність за утвердження Кон-
цепції соціально-педагогічної та
соціальної роботи в Україні. Це
дозволило вперше розробити
Державний галузевий стандарт
спеціальності "Соціальна педа-
гогіка", який став методологічною
і науково-методичною базою
підготовки соціальних педагогів у
вищих навчальних закладах Ук-
раїни.

Окрім того, в кожному навчаль-
ному закладі України, де відкрита
спеціальність "Соціальна педа-
гогіка", працюють випускники
першої кафедри соціальної педа-
гогіки — викладачами, завідувача-
ми кафедр, директорами інсти-
тутів та ін. Зокрема, серед учнів
Алли Йосипівни доктори наук,
професори, кандидати наук, на-
укові співробітники: О.В.Безпаль-
ко, Ж.В.Петрочко, А.І.Годлевська,
М.М.Барахтян, Р.І.Короткова,
О.В.Вакулєнко, І.В.Пеша і багато
багато інших визнаних в Україні
науковців та педагогів.

Кафедра соціальної педагогіки
Інституту соціальної роботи та уп-
равління НПУ імені М.П.Драгома-

років виступає координатором
щодо впровадження у вищій школі
стандартизованих навчальних
планів, навчальних програм і мо-
дульно-рейтингових технологій
підготовки соціальних педагогів і
соціальних працівників, що забез-
печує мобільність, варіативність
та індивідуалізацію навчання сту-
дентів.

Важким внеском у розвиток
соціально-педагогічної науки є те,
що за редакцією А.И.Капської ви-
ходять 3 наукові збірники:
"Соціалізація особистості", "На-
уковий часопис: Соціальна педа-
гогіка. Соціальна робота", а також
"Соціальна робота в Україні: теорія
і практика", вони входять до пер-
еліку фахових видань в Україні.

Науково-педагогічна діяльність
професора А.И.Капської відзначе-
на знаками МО СРСР "Відмінник
освіти", МОН України знаком "Пет-
ра Могилі", почесною грамотою
Кабінету Міністрів України, подя-
кою Президента України, медаля-
ми й знаком АПН України,
"К.Д.Ушинський та звання, при-
своєне Президентом України, —
"Заслужений працівник науки та
техніки".

Всі ці високі заслуги та нагоро-

Доктор педагогічних наук, про-
фесор ділиться з нами планами
на майбутнє: "мені дуже хотілося
б, щоб Інститут соціальної роботи
та управління, створений мною,
не руйнувався, а зростає і розши-
рюється за рахунок поєднання
розумного наукового і виховного
процесів. Якщо ці напрями діяти-
муть в гармонії, і якщо в усіх
болітиме душа за його по-
вноцінність, наповнюваність, то і
студентам буде цікаво тут навча-
тися".

Звичайно, є багато проблем,
спільних для всіх кафедр Інституту,
про вирішення яких мріє
А.И.Капська і які, на її думку, мо-
жуть стати вузловими в науковому
дослідженні та практичній ре-
алізації, — це і робота з різними ка-
тегоріями населення, це і виховні
аспекти та об'єднання читання на-
вчальних курсів. "Найголовніше —
вміти створити колектив, щоб усі
викладачі були дуже високого
рівня, мали відповідну підготовку і
прагнули впроваджувати найкращі
форми роботи, які можуть бути
спільними для всіх трьох спеціаль-
ностей нашого Інституту:
"Соціальна педагогіка", "Соціальна
робота" і "Соціальна допомога", —
зауважує Алла Йосипівна.

Високий рівень професійної
компетентності, креативності, ди-
намічності, культура мислення і
краса педагогічної дії, прагнення
до ідеальних образів та прикладів
для наслідування, педагогічне ми-
стецтво та незадоволеність у до-
сягненні межі та найвищих уст-
ремлень — це все Алла Йосипівна
Капська. Мабуть формат жодної
статті не дозволить розповісти
про цю прекрасну мудру Жінку, та-
лановитого вченого. У ці чудові
осінні дні — дні подвійного ювілею
Алли Йосипівни, бажаємо видат-
ному педагогу, Людині з великої
букви міцного здоров'я, невичерп-
ної енергії та вдячності від сту-
дентів, аспірантів та викладачів.

**Марина
СИДОРЧУК,**
кор. "Освіти"

